

Deset devojaka
Drugi Hristov dolazak
Matej 25:1-13

Danas govorimo o jednoj svadbi. Svadbe su važna biblijska slika i to za više duhovnih istina važnih za praktični i svakodnevni hrišćanski život. Evo, najpre o jednoj svadbi na kojoj sam i sâm imao jednu važnu ulogu.

Bio sam kum na jednom malom, i suviše spontanom, venčanju. Kod matičara nas je bilo samo šestoro: mladenci, kum (tj. ja), kuma i još dvoje ljudi. Mladoženja je sve unapred organizovao (makar je tako rekao). Nije bio uobičajeni dan za venčanja, nego nedelja, 3 sata popodne, pa je trebalo da matičar dođe specijalno za to venčanje, otključa zgradu opštine i salu za venčanja, obavi venčanje i vrati se kući. Došli smo u zakazano vreme, previše svečano obučeni za tako skromno venčanje. U 3 sata matičara nije bilo; nije ga bilo ni u pola 4 ni u 4, pa je mladoženja otišao da ga traži. U međuvremenu matičar je stigao, ali sad nije bilo mladoženje, a ni matičar nije doneo ključ, jer je mislio da je venčanje zakazano za neki drugi dan pa je bio samo u prolazu. Posle je došao i mladoženja pa su njih dvojica otišli po ključ. Na kraju, uz dosta komplikacija, venčanje je obavljeno.

Mnogo neprijatnosti može da se desi ako na venčanju nešto krene naopako zbog nemara nekog od odgovornih učesnika svečanosti. Današnji biblijski tekst govori o jednom venčanju na kome je nešto krenulo naopako.

¹Tada će carstvo nebesko biti kao deset devojaka, koje uzeše svoje svetiljke i iziđoše u susret mladoženji. ²Pet od njih behu nerazumne a pet mudre. ³Jer nerazumne uzevši svoje svetiljke ne uzeše sa sobom ulja; ⁴a mudre uzeše ulje u posudama sa svojim svetiljkama.

⁵Pošto je mladoženja odocneo, zadremaše sve i zaspashe. ⁶A o ponoći nasta vika: evo mladoženje, iziđite mu u susret. ⁷Tada ustaše sve one devojke i urediše svoje svetiljke. ⁸A nerazumne rekoše mudrima: dajte nam od svoga ulja, jer se naše svetiljke gase. ⁹Ali mudre odgovoriše: da ne bude malo nama i vama, idite bolje trgovcima i kupite sebi.

¹⁰Kada su one otišle da kupe, dođe mladoženja i one spremne udoše s njim na svadbu, i zatvoriše se vrata. ¹¹A kasnije dođoše i ostale devojke govoreći: gospodaru, gospodaru, otvori nam. ¹²Ali on odgovori i reče: zaista vam kažem, ne poznajem vas.

¹³Bdite dakle, jer ne znate dana ni časa.

U ono vreme „venčanje se obavljalo uveče, tako što bi mladu odveli u kuću mladoženje uz svečanu procesiju sa bakljama.“¹ Venčanja su tada bila veličanstveni događaji, s mnogo gostiju, hrane i pića, i trajala su dugo. Svečanost bi počela kad je sve bilo spremno, a nekad je to značilo da su gosti morali da čekaju da se obave pregovori dveju porodica o uslovima braka.

„Isusova priča se odnosi na grupu od deset devojaka koje su očekivale da mladoženja stigne i da svečanost počne. Sve su one bile snabdevene uljanim svetiljkama...; neki tumači kažu... da je njihova uloga bila da plešu živopisne plesove. A još je verovatnije da je njihov posao bio i da tokom svečanosti obezbeđuju svetlo...“²

Važan deo venčanja bila je i *procesija*. „Uveče, na dan venčanja, mladoženja i njegovi prijatelji priredili bi procesiju do mladine kuće... Procesija je često uključivala pesmu, svirku, ples (Jer. 7:34 i Mak. 9:39) i – svetiljke... (Mt. 25:7).“³

Prema tome, ovih deset devojaka imalo je nekoliko važnih uloga na ovom venčanju: svojim bakljama ukrašavale su procesiju i obezbeđivale osvetljenje, a svojim plesom uveseljavale su svatove. Verovatno najvažnija uloga bila je da obezbeđuju

¹ M.F. Vamoš, *Isusovo vreme*, Soteria, Beograd 2006., str. 59.

² David Wenham, *The Parables of Jesus*, IVP, str. 80-82.

³ Isto.

svetlo. Naročito je bilo važno da tu ulogu dobro odigraju kod onog najsvečanijeg trenutka – kod samog čina venčanja. Zato su uloge koje su ove devojke imale bile najznačajnije na venčanju. Samim tim i njima je ukazana najveća čast među svatovima.

U poređenju koje je Isus ispričao, mladoženja je okasnio neobično dugo, tako da su sve devojke *zaspale*. Međutim, u ovoj priči, to što su one zaspale ne predstavlja problem. Isus ih zbog toga ne optužuje; zaspale su i mudre, ali nisu zbog toga proglašene za nerazumne. Njihov greh je bio u tome što nisu imale (dovoljno) ulja, tj. nemar da na vreme nabave ono što je za njihovu službu bilo najvažnije, već su na svečanost došle nespremlne.

Simbolika ove parabole je u sledećem. *Svadba* predstavlja Svadbenu Jagnjetovu ili Drugi Hristov dolazak. *Mladoženja* i njegovo kašnjenje predstavlja Hrista i činjenicu da trenutak njegovog ponovnog dolaska niko ne zna. *Deset devojaka* predstavlja nas, hrišćane i naše pripreme za Drugi Hristov dolazak. Mudre predstavljaju Bogu odane hrišćane, *uvek spremne za službu*; a nerazumne predstavljaju nemarne i nespremlne hrišćane, koji hrišćanski život uzimaju olako i njihov nemar za službu.

Poruka ove priče je da je Hristov dolazak neizbežan i da će svako morati s njime da se suoči, ali da niko ne zna kada će to biti, i da zato treba da budemo spremni u svakom trenutku. Tri su načina kako hrišćanin treba da se priprema za Drugi Hristov dolazak: tako što će uvek *biti siguran u Hristov dolazak*, što će biti *spreman i odgovoran za službu* (što će imati ulja), i tako što će *biti spreman do kraja* (imaće ulja do kraja).

I. Hristos će sigurno doći

Ovaj tekst počinje rečima: *1Tada će carstvo nebesko biti...* Ne ostavlja nikakvu mogućnost da neće biti tako, već da će ono sigurno doći. Na odlasku s ovog sveta, dok su prvi hrišćani zbunjeno gledali za Hristom na nebo, pojavili su se anđeli i rekli okupljenima: *ljudi Galilejci, što stojite i gledate na nebo? Ovaj Isus, koji je od vas vaznet na nebo, doći će na isti način kako ste ga videli da odlazi na nebo (Dela 1:11).*

Danas dobar deo ljudi svoj život shvata kao skup moralnih pravila kojih se treba pridržavati tokom života da bi, eventualno – ako postoji nebo – stigli u to nebo jednom kad umru. Oni svoj život ne shvataju kao *iščekivanje* Hristovog dolaska. Međutim, hrišćanstvo nije religija pravila, već religija *susretā i odnosā*. Suština hrišćanskog života nije u nastojanju da ne prekršimo neku od Božijih zapovesti, već u aktivnom *iščekivanju Hrista*, koje se očituje u našim redovnim *susretima* s njim svaki dan. Potreban nam je redovan susret s njim *u molitvi*, u *proučavanju njegove reči*, *Sv. pisma*, i susret s drugim vernicima *u zajedništvu*.

Naš najsnažniji susret s Hristom biće njegov Drugi dolazak. On će biti tako snažan i intenzivan, da ćemo nadalje stalno živeti u najbližoj zajednici s njim – licem k licu. Iščekivanje toga susreta čini naš život radosnim, vedrim i uzbudljivim, jer ima nešto daleko veće od ovog života. To iščekivanje stvara u nama onu pozitivnu napetost koja nas podstiče da budemo spremni za njegov dolazak. Zato naša uključenost u Božije delo prilikom tog iščekivanja nije pokušaj da nešto kod njega zaradimo, već nastojanje da mu se još više dopadnemo (kao mlada mladoženji) kad dođe.

II. Spremlno i odgovorno čekanje Hrista

Svih deset devojaka opisanih u ovom tekstu imalo je jednak tretman od strane mladoženje: on ih je *izabrao* da imaju glavne uloge na svadbi i ukazao im najveću čast. S te strane, sve ove devojke bile su privilegovane. Međutim, one su različito shvatale svoje privilegije. Mudre su svoje *privilegije shvatale kao odgovornost* da svoju ulogu odigraju najbolje što mogu. Imale su veliku želju da ne obrukaju mladoženju i mladu; naprotiv, želele su da maksimalno uveličaju i ulepšaju njihovu svečanost. Jer ono što su ovom svadbom primile – čast, ugled, priznanje i činjenicu da su bile glavne dame na svadbi – bilo je neuporedivo veće i vrednije nego trud koji je trebalo da ulože. Zato su one svoju ulogu na svadbi vršile promišljeno i savesno i nije im bilo teško da ulože

dodatni napor kako bi bile spremne za svadbu. Možete zamisliti tih pet devojka koje su se maksimalno doterale i našminkale za svadbu, kako u jednoj ruci nose, veliku i nezgrapnu baklju, a u drugoj veliku i nezgrapnu kantu s rezervnim uljem. Nije to bio jednostavan zadatak, ali je to bila cena koju su one s radošću prihvatile, jer je njihov dobitak bio nesrazmerno veći.

Drugih pet devojaka (nerazumne) više je cenilo svoju eleganciju, šminku i čast da baš one nose baklje i plešu tokom procesije. Ponašale su se poput estradnih dama na nekim televizijama – lepe, uglađene i eksponirane, ali bez mnogo sadržaja. Ako uporedimo mudre i nerazumne devojke, mogli bismo reći da su prvim glavna preokupacija bili mladenci, svadba i dolazak mladoženje, a drugima glavna preokupacija bile su one same, njihov paradni izgled i utisak koji ostavljaju na goste.

Šta je tvoja glavna preokupacija u hrišćanskom životu dok čekaš Hrista: ti sâm, ili Hristos i njegovo delo? Kako se pripremaš za susret s njim? Da li ti je već dojadilo da stalno proučavaš tu Bibliju, naročito kad ti predbacuju da ti s tim malo preteruješ, da li ti dosadile molitva i praktično služenje u nekoj službi u crkvi.

Neki zahtevi hrišćanske službe deluju malo nezgrapno, kao baklje i kante za ulje, u rukama našminkane i doterane devojke na svadbi. Nekad nije prijatno eksponirati se u društvu i reći da iskreno verujem u Boga i da želim da mu služim. Korisnije bi možda bilo da se to prećuti, jer ispašćemo zaostali ili sektaši. Nekad nam je teško da obavljamo neke redovne službe u crkvi (naročito one koje niko neće)... Međutim, ipak se isplati, jer duhovni dobitak je neuporedivo veći od gubitka. Kad se Mladoženja pojavi, mi ćemo biti glavni na svadbi, prvi do njega. Oni drugi, koji su više cenili „hrišćansku šminku“, nego hrišćansku službu, neće ni biti na venčanju. Uvek je bolje imati više ulja nego manje. Uvek je bolje više ulagati u delo Božije, nego manje. Višak te neće nikad osramotiti, manjak hoće. Nemoj biti komotan hrišćanin/ka, koji ima samo hrišćanski rečnik, ali ne i sadržaj. Šta je sadržaj tvog hrišćanskog života? Imaj uvek uza se više vere, više poznavanja Biblije, više molitve, više praktičnog služenja Bogu... Dočekajmo Mladoženju spremno.

III. Aktivno sudelovanje do kraja

Još jedan važan detalj koji se vidi iz teksta, jeste da je pet nerazumnih devojaka imalo dovoljno ulja samo za jedan manji deo svadbe, i to za onaj neformalni i nevažni deo, a ne za samo venčanje. Poznavaoici kažu da se tačno znalo koliko ulja baklje troše na sat. One su, takođe, znale da svadba zna da potraje i po celu noć. Prema tome, one su mogle vrlo lako da izračunaju koliko ulja im je potrebno za celu noć, ali nisu to učinile. Njihovo ulje je potrošeno na onaj neobavezni deo koji je proticao u neformalnom i neozbiljnom ćaskanju radi njihovog vlastitog sitnog uživanja i ubijanja vremena, pre zvanične svečanosti.

Ima hrišćana koji svu svoju energiju, talente, znanje, novac, vreme... troše na sebe i svoje sitne interese i potrebe; na malo zabave i praznog ubijanja vremena s društvom. Oni ne odvajaju mnogo za Gospoda, jer ga, u stvari, mnogo ni ne očekuju. Njih od hrišćanstva zanima samo kako mogu da ubiju vreme na neki „hrišćanski“ način. Ima i onih hrišćana koji su vredni i trude se, ali samo za sebe i svoje malo okruženje. Kad treba da se učini nešto za delo Božije, oni nemaju ulja. Nemaju vremena, ni želje da dublje proučavaju Bibliju, ni da se mole, ni da svedoče drugima, ni da daju prilog za Božije delo, itd. Najveći iskorak u Božiji svet oni naprave tek kad neki problem ugrozi njihov mali vlastiti svet.

Šta je to *što ti činiš u cilju pripreme* za Drugi Hristov dolazak. Da li će u tvojoj baklji biti ulja do kraja, i onda kad dođe Mladoženja?

Isusov apel na kraju je sledeći: ¹³*Bdite dakle, jer ne znate dana ni časa*. Kako da bdimo? Prvo, tako što ćemo uvek biti *sigurni i uvereni* da će Hristos ponovo doći. Drugo, tako što ćemo ga čekati iskreno, *aktivno i odgovorno*, usredsređeni na njega, a ne na sebe, tj. duboko uključeni u njegovo delo. Redovno se pitajmo: *šta je glavna preokupacija mog života*, za čim ja težim, u šta ulažem sebe i sve svoje. Nemoj biti

komotan hrišćanin, koji ima samo hrišćanski izgled i rečnik, a ne i sadržaj. Ulaži u svoju večnost. Jer, jedino čineći tako, i tvoja sadašnjost će biti drugačija; imaće svrhu, biće ispunjena radošću, izazovima i poredama; često i takvim poredama od kojih zastaje dah.